

doi.org/10.31392/UDU-nc-series14-2025-33-22

УДК 37.02:7.01

Ольга ОЛЕКСЮК¹

Академічний етос студентів в університетському освітньому середовищі

Стаття присвячена висвітленню комплексної структури академічного етосу в мистецькій освіті. Діяльність вчителя мистецьких дисциплін має орієнтуватися на набуття компетентнісних якостей у межах усталеної діяльності, в осягненні сутності, форми і змісту мистецтва, у розмаїтті підвидів та в міждисциплінарній взаємодії. Розв'язання поточних педагогічних проблем, що виникають у процесі роботи фахівця в певному мистецькому освітньому середовищі, значною мірою залежить від обраних методів взаємодії з учнівською молоддю, студентами. Пріоритетним пропонується розглядати фасетний підхід у мистецькій освіті у поєднанні з іншими (гуманістичним, культурологічним, мистецтвознавчим та естетико-синергетичним). Реалізація принципу є дієвою в методологічному різноманітті мистецької педагогіки, сприяє підвищенню компетентнісної орієнтації викладачів мистецьких дисциплін у суміжних галузях.

Ключові слова: мистецька освіта; методична підготовка викладачів мистецтв; творча діяльність; світоглядна культура; академічний етос; якість освіти.

Сучасна освітня політика відображає інноваційні процеси, які активно модернізують всю систему національної освіти в Україні та світі, передусім, її мистецьку галузь. Усі її напрями спрямовані на удосконалення змісту і способів організації освітнього процесу, орієнтованого на академічний етос студентів в університетському середовищі. Вчені виділяють такі завдання освітнього процесу: стимулювати емоційний розвиток і художнього мислення, активізувати творчий потенціал через засвоєння різних видів художньої діяльності (практик), створювати умови для широкої базової освіти, яка надає можливість швидко переключатися на суміжні галузі професійної діяльності та опанувати систему акмеологічних поглядів, згідно з якими фахові знання спрямовуються на формування ціннісно-світоглядної культури майбутніх фахівців.

Розв'язання поставленої проблеми спирається на наукові праці зарубіжних та українських учених, а саме: праці філософського та соціологічного напрямів (В.Андрущенко, Г.Балл, Т.Білоус, П.Бергер, Е.Гуссерль, І.Добронравова, В.Кремень, Т.Лукман, В.Лутай, Ю.Хабермас, К.Ясперс та ін.); філософсько-естетичного напрямку (Л.Левчук, В.Панченко, О.Оніщенко, Д.Кучерюк та ін.); теоретико-методологічні та навчально-прикладні аспекти у сфері мистецької освіти (М.Бутко, І.Вишнякова, О.Вознюк, Г.Балл, Т.Канівець, С.Квіт, В.Ковальчук, О.Кустоваська, Л.Савчук, Л.Ситниченко та ін.); культурологічного напрямку (Т.Андрущенко, Л.Горенко, О.Сапіга та ін.); музично-педагогічні дослідження в галузі мистецької освіти (О.Олексюк, О.Реброва, М.Ткач, Н.Філіпчук, О.Щолокова та ін.).

Провідною тенденцією розвитку сучасної мистецької освіти у вищих освітніх закладах є перехід до динамічної, багаторівневої та багатофункційної системи

¹ © Олексюк Ольга Миколаївна, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка.
<https://orcid.org/0000-0002-5982-8983>

підготовки фахівців. Ціннісно-нормативний фундамент системи вищої освіти підтримується освітніми практиками, поширеними в сучасному середовищі вищої школи та в процесі його формування. Відповідно постає актуальним розкриття потенціалу концепту «академічний етос студентів» як засобу педагогічної реальності вищого освітнього закладу з метою позитивних змін в ієрархії та змісті академічних цінностей сучасних студентів. Водночас, цифровізація та використання у вищій школі дистанційних технологій особливо активізувалися в умовах сьогодення і дедалі більше підвищують значення етизації як фактору якості освіти. Характеризуючи роль цінностей університетської моралі, академічної чесності та відповідальності, зростають моральні регулятори освітнього процесу, які набувають нового значення.

Модель розвитку духовного потенціалу особистості інтерпретується як загальна схема опису її найважливіших компонентів та сукупності характеризуючих цілей, принципів, технологій та результату.

Поняття «етосу» як реально-належного допомагає у найбільш загальному вигляді формулювати мету для наближення реально-належних ціннісних орієнтацій студентів до ідеально-належного, тобто цінностей та норм академічної моралі. Обґрунтовано, що ціннісний зміст академічного етосу студентів конкретизується в моральних імперативах етосу науки та етичних установках сучасної системи вищої освіти. Таким чином, на сучасному етапі розвитку вищої школи найвища етична напруженість спостерігається у полі функціонування таких цінностей академічного етосу студентів як чесність, повага та відповідальність. Саме ці цінності утворюють ціннісно-сміслову ядро цільового блоку. Відповідно мета визначається як підвищення рівня сформованості у студентів чесності, поваги та відповідальності в контексті цінностей академічної етики.

Змістове наповнення моделі ґрунтується на поставленій меті. У цьому компоненті є етичні компетентності, які при роботі з інформацією демонструють студенти. Описати зміст цих компетенцій уможлиблює поняття «інформаційна поведінка студентів». Цю дефініцію розуміємо як сформований спосіб дій, що здійснюється студентами з метою отримання необхідної інформації, її засвоєння, використання у власній навчальній та науково-дослідній практиці (діяльності), а також для створення та поширення нової інформації у процесі здобуття вищої освіти.

Аналіз теоретичного поняття «цінності академічного етосу» уможлиблює скласти описову характеристику трьох основних типів поведінки студентів, орієнтованих на академічну етику. Так, поведінка, з точки зору академічної етики, передбачає сформований спосіб дій для пошуку необхідної інформації, її відбору, переробки та використання у власній навчальній та науково-дослідній діяльності, а також створення та передачі нової інформації у процесі здобуття вищої освіти [3, с. 167–178; 9, с.234–230]. При цьому чесність як етична компетентність виявляється у тому, що студент зобов'язаний постійно дотримуватися норм академічної етики у роботі з інформацією. Повага як етична компетентність знаходить вираження у тому, що студент своїм рівнем якості роботи з інформацією демонструє повагу до викладача та самоповагу.

Відповідальність як етична компетентність виявляється в тому, що студент ретельний у досягненні повноти і точності під час пошуку інформації; її відбору відповідно до поставленої мети та критеріїв авторитетності, вірогідності та новизни; у переробці інформації з метою її глибокого засвоєння, аналізу,

структурування та викладу. Він суворо зобов'язаний дотримуватися встановлених термінів його передачі.

У нашому дослідженні підкреслюється необхідність нагромадження музично-естетичного тезаурусу, в якому виділяються: знання про сутність естетичних категорій у сфері музики (естетичний категоріально-понятійний фонд); знання виражальних можливостей музичних засобів у розкритті змісту категорій естетики, знання жанрів та видів музичного мистецтва, знання типів музичних форм та композиційних закономірностей музичного твору, знання національно-стильових традицій в музичному мистецтві; емоційно-естетичний та асоціативний фонд, сформований досвідом перцептивного переживання музичних текстів та системою асоціативних зв'язків.

Особливої значущості в духовному потенціалі особистості в сфері музики набуває специфічний контекст, створений в процесі формування естетичних понять та категорій. Відображення найбільш важливих стилістичних, жанрових, формоутворюючих особливостей музичної мови здійснюється через оволодіння естетичним категоріально-понятійним фондом, до якого входять знання як основоположних, фундаментальних категорій (до таких, згідно з більшістю естетичних концепцій, належать піднесене і низьке, прекрасне і потворне, трагічне і комічне), і категоріальних понять, які неминуче пов'язані з естетичним аналізом музичних творів (художній зміст, художня форма, художній образ, художній стиль, художня тема, художня ідея, композиція, структура, ритм тощо). У переживанні піднесеного і низького, прекрасного і потворного, трагічного і комічного великою мірою сконцентроване взаємопроникнення естетичного і морального. Але повноцінна взаємодія цих двох феноменів можлива лише на рівні усвідомлення переживань. Результатом усвідомлення стає єдність переживань та знань про сутність категорій, об'єктивні та суб'єктивні фактори їх формування, про виражальні можливості музичних засобів у розкритті естетичного та морального смислу категорій. Ці знання у поєднанні з переживаннями виступають важливою передумовою катарсичного впливу категорій естетики, відображених у змісті музичних творів. Крім того, це підвалина для здійснення аналітико-синтетичної роботи як необхідного елементу усвідомлення категорій і основи узагальнення інтонаційного матеріалу.

Організація цього процесу включає опис педагогічних умов, етапів, методів та взаємодіючих суб'єктів формування академічного етосу студентів в ІОС вищого навчального закладу.

Для моделювання педагогічних умов необхідно виявити зовнішні умови, що істотно впливають на процес становлення феноменів, а вже з них виділити педагогічно керовані умови. Для позначення комплексу зовнішніх умов, у яких відбувається розвиток індивідуальної системи цінностей студентів, правомірно скористатися поняттям «соціокультурного університетського середовища» [6, с. 56–64]; [11, с. 178–189]. Останнє характеризується «конкретним середовищем освітнього простору даного університету», культурно та соціально доцільно організованою, де навколишні суб'єкти та об'єкти освіти вищого навчального закладу впливають на них. У нашому дослідженні такими умовами розвитку духовного потенціалу особистості в неперервній мистецькій освіті є:

- Орієнтація на збереження та примноження національних цінностей у загальнолюдському контексті.

- Посилення міждисциплінарної функції змісту мистецької освіти з використанням інноваційних технологій.
- Розвиток професійної компетентності студентів закладів вищої мистецької освіти на основі включення до активної соціокультурної діяльності.

Грунтуючись на поняття «соціального інституту» та «видову класифікацію соціальних інститутів соціології у педагогічній моделі», що потребують розробки, соціокультурне середовище вищої школи трактується як неформальний нормативно-орієнтаційний соціальний інститут, який здійснює морально-етичну орієнтацію поведінки студентів і стверджує в університетському середовищі етику інформаційної поведінки. Соціокультурне середовище вищої школи як педагогічно керований комплекс умов, має бути орієнтоване, передусім, на розв'язання завдань інтерналізації системи академічних цінностей та норм, їх втілення у ціннісних орієнтаціях студентів.

В основі моделювання етапів формування академічного етосу студентів у вищій школі є положення теорії соціального конструювання реальності австрійського і американського соціолога та теолога, ідеолога неоконсерватизму, представника соціального конструктивізму в соціології Пітера Людвіга Бергера (нім. *Peter Ludwig Berger*, 1929–2017) та німецького соціолога словенського походження, професора соціології Констанцького університету, послідовника Альфреда Шюца, провідного представника феноменологічної соціології знань Томаса Лукмана (нім. *Thomas Luckmann*, 1927–2016), які є авторами роботи «Соціальне конструювання реальності: трактат із соціології знання» (1966 р.). Відповідно до цього вищезазначені автори виділяють три основні етапи, серед яких найважливішими є: інституціоналізація цінностей академічної моралі у спільноті вищого навчального закладу; створення у вищому освітньому закладі механізмів етичного регулювання поведінки студентів для підтримки академічних норм.

Вищенаведені положення уможливили створення кластерів неперервної мистецької освіти.

Терміном «освітні практики» описують сукупність дій, умінь та навичок, які сконцентровані в умовах набуття та засвоєння певних знань, охоплюючи також типизовані способи пошуку та відбору нової інформації за допомогою різних засобів і ресурсів, а також типизовані способи взаємодії з іншими учасниками навчального процесу. Освітні практики відображають певні навички щодо навчання, які сформовані в ситуації вирішення пізнавально-дослідницьких задач. У фокусі уваги кластерів неперервної мистецької освіти мають бути освітні практики, які підвищують рівень сформованості у студентів таких цінностей академічної етики як чесність, повага та відповідальність. Ці практики конкретизуються на рівні педагогічних методів.

Реалізація духовного потенціалу охоплює всі види творчої діяльності, які здійснюються самореалізацією особистості. Відповідно особистість студента реалізується в художньо-мистецькому середовищі: творча інтерпретація, імпровізація, концертний виступ, які супроводжуються оперуванням інноваційними освітніми імперативами. При цьому найважливішою духовною інтенцією є прагнення студентів до вищих сфер духовності, де творча активність студентів у соціокультурній діяльності стимулює розвиток особистісного потенціалу в різнобіжних напрямках.

Академічний етос студентів в університетському освітньому середовищі обов'язково передбачає міждисциплінарність мистецької освіти, яка полягає в універсальності впливу мистецтва на всі пізнавальні процеси людини і здатності художньо-образного втілення будь-якої теми й сюжету і хвилює людину – митця й реципієнта. У цьому контексті витоки міждисциплінарності як наукової парадигми належать до теорії комунікації та відповідної наукової семантики, а саме: міждисциплінарність виконує синтаксичну роль, з одного боку, а з іншого – сприяє нарощуванню семантичних зв'язків у схемах та переходах між різними предметними галузями. Перспективним стратегічним напрямом при цьому є підвищення культуроємності всіх навчальних дисциплін. Спрощено-практичне використання мистецтва як ілюстрації, «образного підтвердження» життєвих явищ ігнорує його високе призначення. Тому практична педагогіка фокусує увагу на використанні інтерактивних методів навчання: дискусія, круглий стіл, метод проєктів, синектики, інверсії тощо. У реалізації дослідницьких проєктів студентів застосовуємо феноменологічний діалог/полілог. Використання даного методу створює умови для аналізу, рефлексії та самооцінки студентів в організації їх навчальної діяльності.

Фасетний підхід є актуальним напрямом модернізації університету і відповідає інноваційному характеру розвитку науки. Перехід від міжпредметної інтеграції на заняттях до міждисциплінарної інтеграції з проєктними формами навчання є умовою побудови інноваційної моделі розвитку мистецької освіти.

Академічний етос студентів в університетському освітньому середовищі об'єктивно пов'язаний з одним із напрямів модернізації вищої освіти, а саме: фундаменталізацією освітніх програм. Фундаментальні наукові дослідження в університетах – це основа розвитку науки й вирішальний чинник якості освіти. Успішна фундаментальна підготовка майбутнього фахівця дає йому основу діяльності як у соціальній, так і в професійній сферах.

Сучасність формує нові виклики і потреби фундаментальної науки в університетській освіті. Появилися нові акценти універсальності знань та

університетської освіти, виникли інтегровані дисципліни, які не можуть бути віднесені до природничих, технічних чи суспільних наук. Комплексність переросла в активне проникнення дисциплінарно різних наук одна в одну. Сформувалися нові наукові сфери – генна інженерія, атомна індустрія, штучний інтелект, нові «міждисципліни»: кібернетика, синергетика, нанотехнологія, штучний інтелект тощо. У цьому контексті освіта втрачає класичну форму фундаментальності, яка передбачала підготовку фахівця, здатного тільки працювати і шукати закони дисциплінарно організованої професійної сфери. Відтак, дисциплінарно вибудована університетська освіта, у тому числі й мистецька, наразі суперечить її інноваційності, оскільки нове знання виникає лише в просторі його всезагальних зв'язків і відношень, у тих міждисциплінарних просторах, де сходиться багато наукових дисциплін, які сприяють інноваційному розвитку.

З іншого боку, міждисциплінарність суперечить тій парадигмі освіти, яка пов'язувалася з підготовкою фахівця, відповідала чіткій вертикальній структурі науки, вибудованій на основі відокремлених спеціалізованих дисциплінарних форм діяльності. З нашого погляду, адекватною сучасній науці формою фундаментальності освіти має бути фасетність, яка передбачає міждисциплінарний характер освіти, змушує переосмислювати зміст освітньої діяльності. При цьому необхідно враховувати особливості ринку праці, де зростає попит на фахівців, що володіють не фундаментальними (не міждисциплінарними), а практичними знаннями. Завдання викладача і смисл сучасної педагогічної діяльності полягає в тому, щоб формувати адекватне фасетне знання. Саме це забезпечує освіті відповідність підготовки професіонала до вимог і викликів сучасної науки і сучасного професійного світу. У такому варіанті освіта, не дивлячись на явний поворот у бік прагматичності, не втрачає свого фундаментального характеру.

Отже, фасетний підхід у контексті академічного етосу студентів в університетському освітньому середовищі ґрунтується на фундаментальності освіти, що є актуальним напрямом модернізації університету, де розробка фундаментальних міждисциплінарних моделей в університетській освіті постає провідним вектором. Тому ставиться питання навіть про те, що традиційно вибудована структура університетського простору не зовсім адекватна новим реаліям освіти і науки. Фасетність відповідає інноваційному характеру розвитку соціальності й науки, їх становленню. Як наслідок – в освіту прийшло розуміння необхідності нових професійних орієнтацій. У модель професії має закладатися адаптивність, гнучкість, готовність до змін змісту освіти.

У процесі розробки інноваційних освітніх технологій слід враховувати революційні зміни в культурі сучасного суспільства, які визначаються новою цифровою революцією. Відповідно в освіті на зміну системному підходу до навчання (коли принципом правильного викладу інформації було її системне структурування) має прийти мережевий підхід. Для нього характерні еклектичність в отриманні інформації та її принципова безсистемність, опосередкована мотиваційними настановами суб'єкта.

Звідси випливає висновок, що формування академічного етосу студентів в університетському освітньому середовищі є основною стратегічною метою реформування освітньої системи з метою створення механізмів її постійного розвитку, підвищення якості на основі збереження фундаментальності й відповідності актуальним проблемам соціуму й держави. Освітня політика в

багатьох країнах обмежувалася вузько-педагогічними підходами, які не враховували культурну, контекстуальну зумовленість освіти. Актуальність і необхідність активізації академічного етосу студентів в університетському освітньому середовищі, естетизації життя та освіти через культуру зумовлені тим, що саме естетичне начало є основою формування духовного потенціалу особистості. Єдиним перспективним стратегічним напрямом є підвищення культуроємності всіх гуманітарних дисциплін.

Академічний етос студентів в університетському освітньому середовищі має враховувати глобалізацію сучасного суспільства, що виявляє значний вплив на трансформацію сутнісних основ і структуру гуманітарного знання, концептуальних та функціональних взаємозв'язків базових наук – філософії, історії, соціології, правознавства, природознавства тощо. Наслідки глобалізації вимагають поглибленого методологічного аналізу, всебічної рефлексії сутності та прогнозованих сценаріїв трансформації людського капіталу, особливостей формування його оновленого духовного потенціалу в сфері освіти.

Водночас, послідовна реалізація парадигми міждисциплінарності як системно-діяльної моделі дає змогу своєчасно та адекватно до реалій рефлексувати філософський, соціокультурний, мистецтвознавчий та педагогічний напрями аспектів, тенденцій, ризиків, що відбуваються всередині системи, розкривати причини змін, прогнозувати негативні трансформації в масовій свідомості, а також ціннісних орієнтаціях і мотивації поведінки дітей та молоді. Така дисциплінарно вибудована освіта певною мірою суперечить її інноваційності, оскільки нове знання виникає тільки в просторі всезагальних міждисциплінарних зв'язків, де перетинаються наукові дисципліни, вивчення яких сприяє інноваційному розвитку освіти.

Академічний етос студентів в університетському освітньому середовищі, пов'язаний з міждисциплінарністю мистецької освіти, враховує універсальність впливу мистецтва на всі пізнавальні процеси людини і здатності художньо-образного втілення будь-якої теми й сюжету, що хвилює людину – митця й реципієнта. Все це зумовлює неминучість піднесення ролі креативної, вмотивованої до творчості особистості в усіх професійних сферах. Цей факт змінює парадигму власне мистецької освіти, а саме: перенесення ваги з «навчання та виховання» на «мистецтво виховання мистецтвом» задля формування «гармонійно розвиненої особистості» на розкриття творчого потенціалу інноваційної особистості в усіх сферах життєтворчості на основі й через мистецьку освіту. Саме міждисциплінарність є засобом, що створює змістовий, холистичний, синергетичний фон для реалізації поза дисциплінарного людино-вимірного контенту. Міждисциплінарність виконує особливу роль у науковому пізнанні. Усім системам властиві спільні закономірності розвитку, які можна пояснити, дослідити, а також вплинути на основі організаційних законів та закономірностей. Отже, міждисциплінарність передбачає використання спільних методів наукового пізнання, що застосовуються в різних монодисциплінарних дослідженнях.

Практика організації освітнього процесу у вищій школі переконливо засвідчує, що інтегрувати знання з різних дисциплін (гуманітарних, культурологічних, мистецьких, фахових, а також природничо-наукових), навіть у разі застосування спільних методів, студент має самостійно у своїй свідомості.

Йдеться про необхідність обґрунтування педагогічних умов, які сприяють формуванню інтегративного, міждисциплінарного стилю мислення.

Включеність студентів у реальну соціокультурну діяльність з розвитку духовного потенціалу створює найоптимальніші умови для розвитку їхньої професійної компетентності. Виконуючи свою професійну роль в конкретній соціокультурній діяльності, перебуваючи в ній, студент "одночасно утримує і виконання під своїм особистісно-ціннісним контролем, будучи постійно не тільки всередині нього, а й над ним, тобто в стані неперервної готовності та здатності до над-рольового вчинку".

Дослідно-експериментальна робота показала, що виробнича практика, в зміст якої впроваджувалась система методик з розвитку важливих показників готовності студентів до професійної діяльності, а також різні види пізнавальної діяльності (участь у роботі студентських фольклорних групах, лекторіях, аматорських колективах тощо) відкривають великі можливості для формування професійної компетентності майбутнього фахівця. Всі види виробничої практики (диригентська, виконавська, педагогічна) проводяться в системі державних, громадських закладів культури, які на основі організації дозвіллевої діяльності різних вікових груп вирішують завдання соціальної адаптації населення.

Безпосередня участь студентів у соціокультурній діяльності професійних, навчальних та аматорських колективів — концертні виступи в аудиторіях, концертних залах, участь в творчих звітах, фестивалях, оглядах-конкурсах, творчих вечорах колективів, контакти з майстрами мистецтв все це сприяє формуванню соціальної активності, соціальної відповідальності та соціального самовизначення студентів, як найповнішому прояву професійних вмінь та знань і одночасному розвитку професійної компетентності в цілому.

Таким чином, висвітлено провідні методологічні підходи, які розглядаються в аспекті академічного етосу студентів в університетському освітньому середовищі. Вони є теоретичним підґрунтям фахової підготовки майбутніх фахівців у галузі мистецької освіти. Зазначається, що система мистецько-педагогічної освіти має орієнтуватися на набуття професійних якостей у межах усталеної діяльності, а також осягнення сутності форми і змісту мистецтва у його розмаїтті видів та їх міждисциплінарній взаємодії. Успішне вирішення цієї проблеми значною мірою залежить від застосування провідних методологічних підходів, серед яких, пріоритетним є фасетний метод у поєднанні з гуманістичним, культурологічним, мистецтвознавчим, естетико-синергетичним і трансдисциплінарним. Їх реалізація у процесі фахового навчання майбутніх фахівців мистецьких дисциплін сприяє досягненню основної мети — підготовці висококваліфікованого спеціаліста, який професійно орієнтований у суміжних галузях мистецтва і готовий до фахового мобільності та постійного професійного зростання і вдосконалення.

Література / References:

1. Андрущенко Т. Культурологічний дискурс у формуванні духовно-естетичної культури [Електронний ресурс] / Т. Андрущенко, О. Сапіга // Часопис Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського. 2022. № 1. С. 61–75.
2. Балл Г.О. Сучасний гуманізм і освіта. Соціально-філософські та психолого-педагогічні аспекти. Рівне, Листа-М., 2003. 236 с.
3. Бергер П.Л. та Т.Лукманн. Соціальне конструювання реальності: трактат із соціології знання. Гарден-Сіті, Нью-Йорк: Anchor Books, 1966. 240 с.

4. Горенко Л.І. Технології інтерактивного навчання в системі міжкомунікаційної культури навчально-освітнього простору України початку XXI ст. // Соціально-комунікаційні та мистецтвознавчі процеси в аспекті історичного розвитку і сучасності: збірник наукових праць; наук. ред.: Чебанова О.Є. У 2-х томах. Київ: КиМУ, 2019. С.36–54.
5. Добронравова І.С., Білоус Т.М., Комар О.В. Новітня філософія науки // Підручник для студентів філософських факультетів та аспірантів. Київ: «Логос». 2009. 243 с.
6. Канівець Т.М. Основи педагогічного оцінювання: навчально-методичний посібник. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. 102 с.
7. Квіт С. Масові комунікації: підручник. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С.160–168.
8. Ковальчук В. Професійна та світоглядно-методологічна підготовка сучасного вчителя: модернізаційний аналіз. К. Дрогобич: Коло, 2004. 264 с.
9. Кремень В. Г. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму. К.: Педагогічна думка, 2012. 368 с.
10. Левчук Л. Т., Панченко В. І., Оніщенко О. І., Кучерюк Д. Ю. Естетика. Підручник / За заг. ред. Л. Т. Левчук. К.: Центр учбової літератури, 2010. 520 с.
11. Лутай В. Філософія сучасної освіти: Навч. посібник. К.: Центр «Магістр – S», 1996. 256 с.
12. Олексюк О.М. Міждисциплінарність як форма фундаменталізації вищої мистецької освіти: фасетний підхід // Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі. 2020. № 5. С. 4–8.
13. Савчук Л.М. Фасетна система класифікації лізингових угод / Л.М.Савчук, І.В.Вишнякова. Академічний огляд. Економіка та підприємництво. 2002. № 2. С. 46–51.
14. Щолокова О. П. Естетико-синергетичний підхід як методологічна основа підготовки фахівців у галузі мистецької освіти // Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент. Зб. наукових праць. Серія 17. Київ, 2021. С. 25–29.

Olga OLEKSIUK

The academic ethos of students in the university educational environment

The article is devoted to highlighting the leading approaches, which are considered in the aspect of the academic ethos of students in the university educational environment. Such a view is the theoretical basis for the professional training of future specialists in the field of arts education. It is noted that the system of arts education should be oriented towards the acquisition of professional qualities within the framework of established activities, as well as understanding the essence of the form and content of arts in its variety of types and their interdisciplinary interaction. The successful solution of this problem largely depends on the application of leading methodises, among which the facet approach in combination with the humanistic, cultural, art history, and aesthetic-synergetic method is a priority. Their implementation in the process of professional training of upcoming specialists in art disciplines contributes to the achievement of the main goal. Teacher training with highly qualified specialisation on arts disciplines must be oriented in related fields and is ready for academic mobility and constant professional growth and improvement. The formation of the academic ethos in university arts educational environment for students and pupil youth is the main strategic goal of reforming the educational system in order to create mechanisms for its continuous development, improving quality on the basis of preserving fundamentality and compliance with current problems of society and the state. Educational policy in many countries was limited to narrow arts pedagogical approaches that did not take into account the cultural, contextual determinants of education. The relevance and necessity of activating the academic ethos in the university arts educational environment and the aestheticization of pupil-youth life and education through culture are due to the fact that the aesthetic principle is the basis for the formation of the spiritual potential of the individual. The only promising strategic direction is to increase the cultural capacity of all humanitarian disciplines, including arts.

Keywords: art education, teacher training methods of arts disciplines; creative activity; worldview culture; academic ethos; quality of education.